

HESY 145 vuotta eläinten äänenä

Helsingin eläinsuojeluyhdistys täytti vuonna 2019 kunnioitettavat 145 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi julkaistiin HESY-keskuksen avajaisissa marraskuun lopulla uusi historiikki yhdistyksen toiminnasta: HESY 145 vuotta eläinten äänenä.

Teksti | Mari Aro

Saadaanko räiskeelle rajoja?

Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen alkuun paneman Rajat räiskeelle -kansalaisaloitteen tavoitteena on suojella ihmisiä, eläimiä ja ympäristöä ilotulitteiden haitoilta. Aloitte on nyt edennyt eduskunnassa valiokuntakäsittelyyn.

Teksti | Mari Aro Kuva | HESY

Ilotulitteiden haitat liittyvät yleensä niiden kuluttajakäyttöön. Ilotulitteet ovat vaaraksi paitsi niitä käyttäville ihmisille, myös ilotulituksia katseleville sivullisille sekä eläimille ja luonnolle. Silmävammat ja omistajaltaan irti riistäytyneet koirat ovat jokaisen uudenvuoden vakiouutisia, mutta ilotuliterieha aiheuttaa myös kuulo- ja käsivaurioita, heikentynyttä ilmanlaatua, stressiä koti- ja tuotantoeläimille, jätettä, tulipaloja. Ihmisillä ja eläimillä tulee olla oikeus terveelliseen ja turvalliseen asuinympäristöön.

Helsingin eläinsuojeluyhdistys laittoi vuonna 2018 alulle kansalaisaloitekampanjan ilotulitteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi. Kansalaisaloitteessa ehdotettiin, että viihdekäyttöön tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden myyntiä ja käyttöä rajoitetaan siten, että ilotulitenäytöksiä saisivat jatkossa järjestää vain kunta, valtio, yritykset ja järjestöt ammattilaisten avustamina. Kuluttajakäyttö kiellettiin siirtymäajalla. Kansalaisaloitekampanjassa olivat HESYn lisäksi mukana Allergia-, iho- ja astmaliitto, Etsijäkoiraliitto, Kuuloliitto, Näkövammaisten liitto, Opaskoirayhdistys, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto, Suomen Eläinlääkäriliitto, Suomen Eläinoikeusjuristit, Suomen Hippos, Suomen Kennelliitto, Suomen Kissaliitto, Suomen Lääkäriliitto, Suomen Palovammayhdistys ja Suomen Ratsastajainliitto.

Kansalaisaloitekampanja keräsi tarvittavat 50 000 allekirjoitusta jo ensimmäisen kuukauden aikana, ja kaiken kaikkiaan aloitteen allekirjoitti yli 65 000 räiskeestä huolestunutta kansalaista. Kannatusilmoitukset toimitettiin Väestökisterin tarkastettavaksi kesäkuussa 2019, ja eduskunnalle aloite luovutettiin Pikkuparlamentissa 7.11.2019.

Kansalaisaloite kirvoitti vuoden lopulla vilkasta keskustelua mediassa. Monet pitivät aloitetta tervetulleena ja kannattivat perinteiksi muodostuneiden tapojen tarkastelemista kriittisesti: onko riittävä peruste ilotulittamisen jatkamiselle vain se, että niin on ennenkin tehty? Ilotulitteiden kuluttajakielto jakoi kuitenkin mielipiteitä varsin tasaisesti. Esimerkiksi Maaseudun Tulevaisuuden teettämän kyselyn

mukaan 47 % suomalaisista oli valmis kieltämään ilotulitteiden kuluttajakäytön – 43 % ei.

Kansalaisaloite on nyt eduskunnan käsissä.

- HESYn alkuun panema Rajat räiskeelle -kansalaisaloite on siirtynyt eduskunnan talousvalionkunnan käsittelyyn. Toivomme aloitteelle menestystä niin eläinten kuin ihmistenkin terveyden ja hyvinvoinnin vuoksi. Ilotulitteiden haitoista on pikimmiten päästävä eroon, ja niille löytyy myös hienoja vaihtoehtoja, kuten laservaloshow't, sanoo HESYn puheenjohtaja Hannele Luukkainen.

Tiedotamme aloitteen käsittelystä kevään kuluessa verkkosivustollamme sekä sosiaalisessa mediassa.

Kansalaisaloitteen luovuttivat eduskunnalle (oik.) professori ja silmätautien erikoislääkäri Tero Kivelä, Opaskoirayhdistyksen Jari Pekola Leia-koirineen, HESYn Hannele Luukkainen ja Lääkäriliiton Hannu Hallila. Aloitteen vastaanottivat lainsäädäntöjohtaja Tuula Kulovesi ja apulaispääsihteeri Timo Tuovinen.

Hannele Luukkaisen ja Taina Uimosen kokoama historiikki valottaa Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen taivalta 1800-luvun lopulta nykypäiviin. Tarina alkaa Topeliuksen pikkulinnuista ja jatkuu loppuunajettujen kuormahevosten ja sotien jälkeisen kulkukoiraongelman kautta nykypäivän kissakriisiin. Mukana on sekä suuria eläinsuojelun kehityskaaria että pieniä tarinoita eläimistä ja ihmisistä – niin surullisia, hämmästyttäviä kuin hauskojakin.

Yhdistyksen toimet perustamisvuodesta 1874 vuoteen 1914 on dokumentoitu varsin kattavasti, sillä Eläinsuojeluyhdistyksen sihteeri Volmar Lindman laati ”jälkikatsauksen” yhdistyksen 40-vuotispäivän kunniaksi. Lindmanin katsausta ja sitä varten kerättyjä pöytäkirjoja, kuitteja, kirjeenvaihtoa, lehti-ilmoituksia ja muuta aineistoa säilytetään Åbo Akademian arkistossa. Uuden historiikin laati Taina Uimonen vietti arkistossa päivän jos toisenkin ja kävi aineistot huolellisesti läpi. Tuloksena on historiikin mainio kuvaus alkuaajoista, jolloin nuori yhdistys halusi valistustyöllä toimia ”kotieläimiä kohtaan hellävaraisen ja lempeän hengenlaadun herätelemiseksi”. Yhdistys ryhtyi oitis myös konkreettisiin toimenpiteisiin eläinten olojen parantamiseksi: palkkasi oman syyttäjän eläinräkkäysrikoksia varten, osti loppuunajettuja kuormahevosiä ja lopetti ne kivuttomasti, rakensi kulkukoirilille oman koiratallin.

Sota-ajat lamaannuttivat yhdistyksen toimintaa, ja 1950-60-luvuilta-kin materiaalia on jäänyt jälkipolville valitettavan vähän. Noina aikoina yhdistys keskittyi lähinnä vaikuttamistyöhön. Konkreettinen eläinsuojelutyö pääsi vauhtiin taas 1970-luvulla, kun HESYn Kissajaosto perustettiin. Jaoston jäsenet ottivat talteen hylättyjä kis-

soja ja hoitivat niitä omissa kodeissaan. Vuonna 1976 yhdistykseen liittyi myös muuan Hannele Luukkainen, joka on siitä pitäen ollut aktiivisesti mukana HESYn toiminnassa sekä sen kehittämässä ja taltioimisessa.

Viimeisen neljän vuosikymmenen aikana HESY on toiminut hyvin aktiivisesti ja kasvanut todelliseksi eläinten etujärjestöksi. Sinä aikana yhdistys on hoitanut noin 32 000 eläintä. Valtaosa niistä on ollut kissoja, mutta mukaan mahtuu kaikenlaisia lemmikkejä muurigeikosta chinchillaan. Pakilan eläinsuojelukeskuksessa hoidettiin välillä luonnoneläimiäkin. Varainkeruussa on käytetty ennakkoluulottomasti mielikuvitusta, ja varoja on kerätty niin joulupukkikeikoilla kuin muotinäytöksillä. Vaikuttamistyöllään HESY on saanut Suomessa aikaan monia konkreettisia parannuksia: esimerkiksi koirien häntiä ei saa enää silpoa, koti-

kissalla on lainsuoja ja eksoottisten eläinten pito sirkuksissa on kielletty. Työsarka ei valitettavasti lopu: ”Paljon on tehty ja saatu aikaiseksi, mutta paljon on vielä tehtävää”.

HESY on Suomen toiseksi vanhin eläinsuojeluyhdistys, ja yhdistyksen historia kuvastaakin samalla suomalaisen eläinsuojelukentän historiaa. HESY 145 vuotta eläinten äänenä on mainio tietopaketti paitsi HESYstä kiinnostuneille, myös kaikille, jotka haluavat tietoa Suomen eläinsuojelun historiasta – tai oppia, miten sipulipussilla pelastetaan kissoja tai keitä ovat Kerjäläisten kuningattaret!

Hanki HESYn historiikki HESY 145 vuotta eläinten äänenä HESY-keskuksen puodista tai HESYn verkkokaupasta: <https://www.hesy.fi/kauppa/>

Kirja löytyy myös HELMET-kirjastoista. ■

